

JUDr. Petra Ščasná

advokátka

**Akademickému senátu
Fakulty architektury
Vysokého učení technického v Brně**

V Praze dne 14.4.2014

Věc: Doplňující právní stanovisko ve věci volby děkana akademickým senátem

Vážení,

předkládám Vám tímto doplňující stanovisko ke svému stanovisku ze dne 13.4.2014 s tím, že toto stanovisko reaguje na závěry stanoviska Mgr. Petra Martinů, advokáta se sídlem v Brně ze dne 14.4.2014. Mgr. Martinů ve svém stanovisku dospěl k následujícím závěrům:

- a) Závěr akademického senátu FA VUT na mimořádném zasedání dne 25.3.2014 o tom, že na tomto zasedání nelze uskutečnit volbu kandidáta na jmenování děkanem, byl správný s tím, že tento názor byl odůvodněn tím, že pokud by AS FA VUT přistoupil k volbě kandidáta na děkana, porušil by tímto § 26 odst. 1 zákona o vysokých školách, tedy konkrétně pravidlo, že v akademickém senátu nesmí počet studentů převyšovat počet akademických pracovníků.
- b) Funkční období AS FA VUT porušením § 26 odst. 1 zákona o vysokých školách zaniklo a z toho důvodu, pokud AS FA VUT přistoupí po doplnění svých členů k vyhlášení volby kandidáta na jmenování děkanem, dojde tím k porušení zákona o vysokých školách. Z tohoto důvodu navrhuje Mgr. Martinů ustavení nového AS FA VUT vzniklého z řádných voleb.

I. K tvrzenému porušení § 26 odst. 1 zákona o vysokých školách [k písm. a)]

Podle § 26 odst. 1 zákona je akademický senát fakulty jejím samosprávným zastupitelským akademickým orgánem, který má nejméně devět členů, z toho nejméně jednu třetinu a nejvýše jednu polovinu tvoří studenti. Předmětné ustanovení dále stanoví, že vnitřní předpis fakulty stanoví zejména počet členů akademického senátu, způsob jejich volby a způsob volby předsedy akademického senátu, orgány akademického senátu a jejich ustavování a důvody zániku členství v akademickém senátu.

Z uvedeného je zřejmé, že zákonné ustanovení dává velkou míru autonomie veřejné vysoké škole (resp. její fakultě), aby si organizaci a způsob jednání akademického senátu upravila svým vnitřním předpisem. Zákon dává fakultě při stanovení svého vnitřního předpisu v tomto

ohledu pouze základní maximy, které se týkají nejmenšího přípustného počtu členů akademického senátu a poměru mezi studenty a akademickými pracovníky v tomto senátu a které požadují jediný obligatorní orgán akademického senátu, a to předsedu akademického senátu. Uvedené základní mantinely jsou odrazem § 4 zákona, podle něhož se zaručují akademické svobody a akademická práva, mezi nimiž je právo členů akademické obce volit zastupitelské akademické orgány, tedy i akademický senát fakulty. Vysoké učení technické v Brně přijalo vnitřní předpis upravující uvedené otázky, kterým je statut FA VUT, který dne 9.6.2005 v souladu s § 9 odst. 1 písm. b) zákona schválil akademický senát VUT.

Podle § 36 odst. 1 zákona podléhají vnitřní předpisy veřejné vysoké školy (mezi nimi i statut FA VUT) registraci Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Pokud vnitřní předpis odporuje zákonu nebo jinému právnímu předpisu, ministerstvo žádost o registraci podle § 36 odst. 3 zamítne. Z toho vyplývá, že statut FA VUT je v souladu se zákonem o vysokých školách a dalšími právními předpisy. Akademický senát FA se tedy musí výhradně řídit čl. 12 statutu FA VUT, který upravuje počet členů akademického senátu a jejich počet, taxativně stanoví důvody zániku funkčního období akademického senátu a taxativně stanoví důvody zániku členství v AS FA.

Jak bylo uvedeno v mém předchozím stanovisku, statut AS FA sám předpokládá situaci, že po určité dočasné době klesne počet členů AS FA pod statutem určených 13 členů, což neznamena, že pokud aktuálně vykonává funkci méně než 13 členů AS FA, je tím porušován čl. 12 odst. 4 statutu o počtu členů AS FA. Akademický senát má být vždy třináctičlenný podle statutu AS FA, avšak statut předpokládá, že taková situace nemusí vždy být a dočasně počítá s možností, že počet aktuálních členů senátu poklesne. Neznamena to však, že pokud by bylo aktuálních členů pouze osm, je tím porušován § 26 zákona, který uvádí, že akademický senát má nejméně devět členů. Stejně tak, pokud aktuálně vykonává funkci člena AS FA více studentů než akademických pracovníků, neznamena to, že je tím porušován § 26 zákona, neboť se nejedná o funkční určení počtu členů akademického senátu, ale o aktuální a dočasnou situaci. Jsou totiž odlišnými kategoriemi počet členů AS FA stanovený statutem AS FA – který musí být vždy v souladu s § 26 zákona - a faktický stav spočívající v aktuálním počtu členů AS FA vykonávajících svojí funkci.

Domnívám se, že opačný výklad, tedy že aktuální počet členů musí být vždy nejméně devět a vždy nejméně jedna třetina studentů a nejvýše jedna polovina studentů, by vedl k nepřipustným závěrům, které by nebyly v souladu s demokratickou povahou akademického senátu reprezentovanou tím, že všichni členové senátu mají rovnocenný počet hlasů. **Pokud by byly dovedeny závěry Mgr. Martinů ad absurdum, docílit zániku funkčního období celého AS FA by se mohlo podařit jednomu studentovi**, pokud by na svojí funkci rezignoval. V takovém případě by totiž počet studentů v akademickém senátu byl nižší než jedna třetina studentů (z 13 členů čtyři studenti), což by podle uvedeného názoru odporovalo § 26 odst. 1 zákona.

II. K tvrzenému zániku funkčního období AS FA [k písm. b)]

S ohledem na shora uvedené trvám na názoru, že současné složení AS FA může konat mimořádné zasedání AS FA, kde se funkce ujmou náhradníci, bude schválen program volby předsedy AS FA na dalším zasedání a bude stanoven termín a místo konání voleb kandidáta na jmenování děkanem, neboť funkční období AS FA trvá nadále.

Čl. 12 odst. 5 statutu FA VUT jasně upravuje situace, za kterých funkční období AS FA končí, a to dnem ustavujícího zasedání nově zvoleného AS FA nebo ukončením funkčního období všech členů podle § 26 odst. 3 zákona, tedy pokud akademický senát AS FA po dobu šesti měsíců nevykonává své pravomoci uvedené v § 27 zákona. Pokud zákonodárce v § 26 odst. 3 vymezil zákonný důvod pro zánik funkčního období AS FA (který lze dovodit z poslední věty ustanovení, podle níž v takovém případě děkan vyhlásí do AS FA nové volby), musel by tento zákonný důvod zániku funkčního období uvést i tehdy, pokud by skutečně mělo být porušením § 26 odst. 1 zákona, že aktuální počet členů senátu neodpovídá minimálním poměrům a počtu členů senátu stanoveným tímto ustanovením.

Zákon o vysokých školách je veřejnoprávní normou, stejně tak z něj odvozené vnitřní předpisy veřejné vysoké školy mají veřejnoprávní povahu. V takovém případě platí tzv. zásada enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), podle níž **co není právní normou dovoleno, je zakázáno. Není tedy možné jakkoliv dovozovat další důvody pro zánik funkčního období AS FA**, než takové, které stanoví buď zákon, nebo vnitřní předpis fakulty.

III. Závěr

Z výše uvedeného plynou následující závěry:

- a) AS FA mohl na svém zasedání přistoupit k volbě kandidáta na děkana, neboť tomu nebránila žádná překážka, jak bylo podrobně vysvětleno v našem předchozím stanovisku ze dne 13.4.2014.
- b) Všechny kroky AS FA učiněné po 25.3.2014 jsou kroky existujícího AS FA, jehož funkční období i nadále trvá, neboť nedošlo k naplnění žádného důvodu stanoveného statutem FA VUT nebo zákonem o vysokých školách vedoucího k zániku funkčního období FA VUT.

V případě dalších dotazů jsem Vám plně k dispozici.

S pozdravem,

JUDr. Petra Ščasná